

Spotkanie z książką w Bibliotece Politechniki Białostockiej

Anna Sidorczuk, Katarzyna Dąbrowska, Marzena Konczerewicz,
Ewa Zwierzyńska

Biblioteka Politechniki Białostockiej

Streszczenie

Artykuł opisuje zajęcia przygotowane dla dzieci ze starszych grup przedszkolnych przez bibliotekarzy Biblioteki Politechniki Białostockiej z okazji Tygodnia Bibliotek w 2014 roku. Scenariusz zajęć dołączony do artykułu może być inspiracją dla bibliotekarzy lub nauczycieli, albo posłużyć za wzór do przeprowadzenia podobnej lekcji w innej bibliotece naukowej, publicznej czy szkolnej.

Słowa kluczowe

biblioteka, dzieci, przedszkole, książka, bibliotekarz

Dnia 16 maja 2014 roku Biblioteka Politechniki Białostockiej zorganizowała zajęcia dla dzieci ze starszych grup przedszkolnych pod tytułem „Spotkanie z książką w Bibliotece Politechniki Białostockiej”. Przedsięwzięcie związane było z akcją „Tydzień Bibliotek”, która w 2014 roku odbywała się pod hasłem „Czytanie łączy pokolenia”. Celem zajęć było zapoznanie dzieci z biblioteką oraz zawodem bibliotekarza, propagowanie idei głośnego czytania, promowanie czytania książek i dbania o nie oraz rozbudzanie zainteresowań czytelniczych dzieci. Szczególny nacisk położono na zasady zachowania się w czytelni, poszanowanie książek oraz zasady higieny czytania.

Fot. 1. Rozmowa kierowana z dziećmi z przedszkola. Źródło: zbiory własne. Fot. Ewa Zwierzyńska.

Na początku dzieci zostały powitane w progach Biblioteki Politechniki Białostockiej. Wszystkie były zaintrygowane możliwością zwiedzenia nowoczesnego gmachu. Podczas rozmowy kierowanej na temat biblioteki, książek i zawodu bibliotekarza przedszkolaki chętnie opowiadały o swoich doświadczeniach z książką i biblioteką. Optymizmem napawa fakt, iż większość z nich ma styczność z literaturą – czytają im najczęściej rodzice lub dziadkowie (zazwyczaj przed snem) oraz oczywiście panie w przedszkolu. Większość dzieci wie, co to jest biblioteka, była w niej, a nieliczni są już do niej zapisani i posiadają swoją kartę biblioteczną lub też wypożyczają książki na kartę rodzica. Dzieci, które odwiedziły Bibliotekę Politechniki Białostockiej wiedziały, iż w bibliotece należy zachowywać się cicho, a książek nie wolno niszczyć, pisać po nich, czy czytać przy jedzeniu. Przedszkolaki deklarowały, że lubią książki, bo można z nich dowiedzieć się ciekawych rzeczy, poczytać o pięknych przygodach, czy przenieść się na chwilę w świat fantazji. Wśród ulubionych pozycji wymieniano głównie książki z postaciami ulubionych bohaterów bajek filmowych: *Król Lew*, *Smerfy*, *Reksio*, *Angry Birds*, *Kubuś Puchatek*, *Auta*, *Samoloty*, *Barbie* oraz serie książeczek dla najmłodszych *Martynka...*, *Kacper...*, czy *Mały chłopiec*, *Mała dziewczynka*.

Fot. 2. Rozpakowywanie paczki w Oddziale Gromadzenia Zbiorów. Źródło: zbiory własne. Fot. Ewa Zwierzyńska.

Na pytanie co by było, gdyby na świecie nie było książek, dzieci zgodnie odpowiedziały – nudno i smutno! Przedszkolaki wiedzą, iż bibliotekarz to osoba, która wypożycza książki i pracuje w bibliotece. Nie znają jednak innych aspektów tej pracy zawodowej – co podczas owych zajęć starano się pokazać i wyjaśnić. Dzieci aktywnie włączyły się w zajęcia i z łatwością odgadywały przygotowane im zagadki.

Następnie z wypiekami na twarzy zwiedzały gmach Biblioteki Politechniki Białostockiej zgodnie z drogą książki. W Oddziale Gromadzenia Zbiorów otworzyły paczkę adresowaną do Biblioteki. Potem jadąc wózkiem bibliotecznym dostarczyły jej zawartość do Oddziału Opracowania Zbiorów i dowiedziały się pokrótce o zadaniach tych działów, a także o karcie książki, Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątnej i księgach inwentarzowych. Mogły również prześledzić proces etykietowania książek w systemie RFID (*Radio-frequency identification*). Następnie każde dziecko otrzymało kartę książki, z którą musiało udać się na górę do Czytelni Książek z wolnym dostępem i tam odnaleźć pozycję, której „dowód tożsamości” miały w ręku. W czytelni dzieci mogły również zobaczyć działanie skanera, kopiarki i self-checka oraz sprawdzić co się dzieje, gdy ktoś chce ukraść książkę z biblioteki.

Fot. 3. Zwiedzanie biblioteki – wizyta w Czytelni książek. Źródło: zbiory własne. Fot. Ewa Zwierzyńska.

Później szybka wizyta w pozostałych czytelniach – Czytelni Wydawnictw Informacyjnych, Czytelni Czasopism oraz Czytelni Elektronicznej. W Wypożyczalni Międzybibliotecznej dzieci miały możliwość otworzenia, a także wysłania przesyłki. Wizyta w Wypożyczalni i kolejna atrakcja - wrzutnia, czyli „bankomat na książki” oraz wizyta w Magazynie – tu furorę robiły przesuwane regały na książki oraz winda.

Fot. 4. Zwiedzanie biblioteki – wizyta w Magazynie. Źródło: zbiory własne. Fot. Ewa Zwierzyńska.

Lecz i to nie koniec atrakcji, które czekały na dzieci. Jeszcze bowiem zaplanowano obejrzenie filmu pod tytułem *Franklin i książka z biblioteki*, wystuchanie wiersza *Skarga książki* autorstwa Jana Huszczy, krótką lekcję języka angielskiego oraz wystuchanie głośno czytanej książeczki Ewy Stadtmüller pod tytułem *Jak Skrzat Jagódka zakładał Bibliotekę*.

Fot. 5. Głośne czytanie książki. Źródło: zbiory własne. Fot. Ewa Zwierzyńska.

Na koniec przedszkolaki miały za zadanie narysować własną książeczkę. Pracom plastycznym towarzyszył podkład muzyczny w formie piosenek związanych z książką oraz biblioteką i czytelnictwem.

Fot. 6. Pożegnanie dzieci. Źródło: zbiory własne. Fot. Ewa Zwierzyńska.

Po dwóch godzinach pełnych wrażeń dzieci otrzymały drobne upominki w formie książeczek, baloników oraz cukierków i pożegnały się.

Spotkanie z książką w Bibliotece Politechniki Białostockiej było wspaniałym przeżyciem zarówno dla dzieci, jak i dla bibliotekarzy, bowiem pozwala patrzeć z ufnością w przyszłość i wierzyć w to, iż kultura czytelnicza wcale nie ginie. Najmłodszy chętnie sięgają po literaturę, a to z pewnością krok w dobrym kierunku, który miejmy nadzieję zaprocentuje w przyszłości. Kto wie, może za kilkanaście lat te dzieci będą „naszymi” studentami, a my podamy im zamówioną książkę?

Scenariusz zajęć:

Odbiorca: dzieci ze starszych oddziałów przedszkolnych

Miejsce: Biblioteka Politechniki Białostockiej

Czas trwania: 2 h

Cele główne:

- zapoznanie dzieci z biblioteką oraz zawodem bibliotekarza
- propagowanie idei głośnego czytania
- promowanie czytania książek i dbania o nie
- rozbudzanie zainteresowań czytelniczych dzieci
- rozwijanie zdolności plastycznych

Cele szczegółowe:

- dziecko poznaje bibliotekę i zasady zachowania się w czytelni
- dziecko utrzuwa nawyk kontaktu z książką
- dziecko szanuje książki, zna zasady higieny czytania
- dziecko potrafi powiedzieć czym zajmuje się bibliotekarz
- dziecko rozwija pamięć, język i wyobraźnię
- dziecko poznaje literaturę dla dzieci
- dziecko potrafi z uwagą wysłuchać bajki
- dziecko odpowiada na zadane zagadki

Metody:

- słowna – rozmowa kierowana na temat biblioteki i książek, słuchanie bajki, zagadki, pogadanka, słuchanie piosenek
- oglądowa – oglądanie książek, oglądanie bajki
- czynna – zwiedzanie biblioteki, rysowanie

Środki i pomoce dydaktyczne:

- książka: Ewa Stadtmüller *Jak skrzat Jagódka zakładał bibliotekę*
- film: *Franklin i książka z biblioteki*
- piosenki: Jerzy Wasowski - *Książeczka*, Fasolki - *Poczytaj mi mamo, poczytaj mi tato, W bibliotece*
- wiersze: *Rada książki, Prośba książki*, Jan Huszcza *Skarga książki*
- zagadki związane z biblioteką i książką
- kredki, kartki
- komputer z podłączonym Internetem

Formy pracy:

- zbiorowa
- indywidualna

Przebieg zajęć:

1. Powitanie dzieci.

Witam wszystkich przedszkolaków. Witam tych, którzy lubią bajki. Witam tych, którzy lubią oglądać bajki. Witam tych, którzy lubią słuchać czytanej im bajki. Witam tych, którzy lubią czytać bajki.

2. Wprowadzenie – rozmowa z dziećmi o bibliotece:

Co to jest biblioteka?

Czy byliście kiedyś w bibliotece?

Czy jesteście zapisani do biblioteki?

Czy macie swoją kartę biblioteczną?

Jak zachowujemy się w bibliotece?

Jak traktujemy książki, zwłaszcza te wypożyczone z biblioteki?

Czy lubicie książki? Dlaczego?

Kto czyta Wam książki?

Skąd bierzecie książki do czytania?

Jakie są Wasze ulubione tytuły książek?

Co by było gdyby na świecie nie było książek?

Kto to taki bibliotekarz?

Co on robi? Na czym polega jego praca?

3. Zagadki słowne.

*Choć nie ma zamka ani kluczyka,
Często otwierasz ją i zamykasz.
W swym wnętrzu wiele tajemnic mieści,
Wierszyków, bajek i opowieści.* KSIĄŻKA

*Pełno w niej znaków niby ziaren maku.
Czasem bywa gruba, a czasem znów cienka,
uczy się z niej Kuba i uczy Jagienka.* KSIĄŻKA

*A oto zagadka książkowa, 10 liter ma to słowo,
A na końcu jest w nim „teka”,
książka tam na Ciebie czeka.* BIBLIOTEKA

*Kto ma na półkach książek bez liku
I dba o książki i czytelników?* BIBLIOTEKARZ/BIBLIOTEKARKA

*Ten ktoś nigdy Cię nie skrzyczy,
chętnie książkę Ci pożyczy
i uśmiechem Cię przywita,
spyta, co byś dziś przeczytał?* BIBLIOTEKARZ/BIBLIOTEKARKA

*Pisze książki i wierszyki
Bajki, baśnie i legendy.
Swoje myśli nam napisze
Byśmy w książce je znaleźli.*

PISARZ/AUTOR KSIĄŻKI

*W jego pracy są maszyny,
Które kartki łączą w całość
By powstała kolorowa
Książka nasza, ta jedyna.*

WYDAWCA/DRUKARZ

*Ma komputer, ma też kredki
Kreśli kropki, kółka, kreski
I rysuje nam wspaniałe
Krasnoludki duże, małe
Które w książce oglądamy.*

ILUSTRATOR

*Najpierw człowiek mnie wymyślił
Potem drukarz wydrukował.
No a tutaj po mnie przyszli,
By dla dzieci mnie kupować.*

KSIĘGARNIA

*Ma okładkę kolorową,
w środku kartki z obrazkami.
Oraz bajki, które mama
tobie czyta wieczorami.*

KSIĄŻKA

4. Wycieczka po biblioteczce

5. Obejrzenie filmu

Franklin i książka z biblioteki - <http://www.youtube.com/watch?v=AA8wyl0em6Y>
(11:30 minut)

Rada książki:

*Nie pisz i nie rysuj nic na moich kartkach,
Bo jeśli mnie zniszczysz, nie będę nic warta.
Nie zaginaj rogów i dbaj o okładkę,
Gdy przerwiesz czytanie, włóż we mnie zakładkę.
Nie czytaj mnie w wannie
albo przy jedzeniu,
żebym nie uległa
przypadkiem zniszczeniu.*

*Zanim po mnie sięgniesz,
zawsze umyj ręce,
a będę Cię cieszyć
sto lat albo więcej.*

Lub:

Prośba książki:

*Nie zginaj mych rogów,
Używaj zakładki,
Na półce mnie stawiaj,
Dbaj o me okładki.
Kiedy moje kartki
Wyrwiesz i wyrzucisz,
Wiedz, że wtedy nigdy
Do nich nie powrócisz.
Gdy się ze starości
Zaczę rozlatywać,
Spróbuj mnie naprawić,
Posklejać, pozszywać.
Nie czytaj gdy jadasz,
Nie brudź mnie rękami,
To ci będę służyć całymimi latami.*

Lub:

Skarga książki

*Jestem książka z biblioteki
Wszyscy mówią że ciekawa
Więc mnie ciągle ktoś pożycza,
Lecz nie cieszy mnie ta sława.
Miałam papier bielusienki
Ślady na nim Florka ręki
Pozaginał Zbyś mi rogi,
Julek na mnie kładł pierogi.
Narysował na okładce
Staś diabełka, małpkę w klatce
Irka, Janka siostra mała
Ta mi kartki dwie wyrwała.
Cóż mi z tego że ciekawa
Kiedy żyć tak nie potrafię
Nie będziecie mnie szanować
To się zamknę na klucz w szafie.*

6. Głośne czytanie bajki.
Ewa Stadtmüller *Jak skrzat Jagódka założył bibliotekę*
7. Rysowanie własnej książeczki, w trakcie dzieci słuchają muzyki:
Piosenka *Książeczka* - <http://www.youtube.com/watch?v=DZBI46lctg>
Piosenka *Poczytaj mi mamo, poczytaj mi tato* - http://www.youtube.com/watch?v=MlafK4J5H_I
Piosenka *W bibliotece* - http://nihonka.wrzuta.pl/audio/14N7y0NXHWL/rozesmiane_piosenki_-_w_bibliotece
8. Podsumowanie zajęć – pożegnanie dzieci i wręczenie im drobnych upominków w postaci książeczek.

Bibliografia:

- [1] Huszcza J., *Skarga książki*. In Huszcza J., *Wierszyki i bajeczki*, Łódź, 1984.
- [2] *Piosenka o książeczce*. In *YouTube* [online], 2013 [dostęp: 2014-10-08]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.youtube.com/watch?v=DZBld46lctg>.
- [3] *Poczytaj mi tato, poczytaj mi mamo - Bogusia Sokołowska (Fasolki)*. In *YouTube* [online], 2011 [dostęp: 2014-10-08]. Dostępny w World Wide Web: http://www.youtube.com/watch?v=MlafK4J5H_I.
- [4] Stadtmüller E., *Jak Skrzat Jagódka zakładał bibliotekę*, Kraków, 2012.
- [5] *W bibliotece*. In *Wrzuta* [online], 2008 [dostęp: 2014-10-08]. Dostępny w World Wide Web: http://nihonka.wrzuta.pl/audio/14N7y0NXHWL/rozesmiane_piosenki_-_w_bibliotece.
- [6] *Witaj Franklin. Odcinek 16 – Franklin wywiadowca. Książka z biblioteki*. In *YouTube* [online], 2012 [dostęp: 2014-10-08]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.youtube.com/watch?v=AA8wyl0em6Y>.

Informacja o autorach:

mgr Anna Sidorczuk – bibliotekarz, Oddział Informacji Naukowej Biblioteki Politechniki Białostockiej, e-mail: a.sidorczuk@pb.edu.pl, tel. 85 746 9321.

mgr Katarzyna Dąbrowska – Kierownik Oddziału Gromadzenia Zbiorów Biblioteki Politechniki Białostockiej, e-mail: k.dabrowska@pb.edu.pl, tel. 85 746 9332.

mgr Marzena Konczerewicz – starszy bibliotekarz, Oddział Gromadzenia Zbiorów Biblioteki Politechniki Białostockiej, e-mail: m.konczerewicz@pb.edu.pl, tel. 85 746 9332.

mgr Ewa Zwierzyńska - starszy bibliotekarz, Oddział Gromadzenia Zbiorów Biblioteki Politechniki Białostockiej, e-mail: e.zwierzynska@pb.edu.pl, tel. 85 746 9332.